

Ortaçağ elyazmalarında NAKIŞLI ONARIM

Z

K AĞIDIN yaygınlaşmaya başladığı 12. yüzyıla kadar kitap yapımı için kullanılan parşömen; dana, keçi, koyun, kuzu ve daha az oranda deveden elde edilen derinin tabaklanmasıyla ortaya çıkıyordu. Parşömen yapımı zor ve pahalı olduğu için iyi parşömenler zenginlere, yırtık ve kusurlu parşömenler alt sınıflara bırakılıyordu. O döneme ait bir kitabın sadece cilt durumuna bakarak hangi sınıftan insanın kütüphanesinde bulunduğu tahmin edilebilir.

Araştırmalar, parşömenin dört farklı kalitede satıldığını ortaya koymaktadır. Parşömenin en kaliteli, yüzeyi kadifeyi andıran, genellikle kirli beyaz veya kemik rengine sahip olan ve sayfa çevrildiğinde ses çıkarmayandır. Kalitesi düşük parşömenler ise daha sert oldukları için çatırtı sesi çıkartırlar, kalınlıkları ve renkleri farklılık gösterir ve deri işle-

me esnasında oluşan düzensiz delikleri vardır. Parşömenin kalitesi azaldıkça üzerindeki delikler artar, fiyatı düşer. Ortaçağ elyazmalarında böyle delikler yaygındır. O dönem okuyucularının bu deliklerden rahatsızlık duymadıkları ve onları kitabın bir parçası gibi kabul ettikleri anlaşılmaktadır. Elyazmaları zaman içinde deliklerden başka hasarlara da uğramış olabilir.

Bu kusurları ve hasarları gidermek için uygulanmış çözümlerden biri nakışlı onarımdır. Birçok kitabın, sayfada kullanılan renklere uyan ipek ipliklerle bir nakış gibi yamalandığı ve onarıldığı görülmektedir. Kitabı hem koruyan hem de güzel ve sanatlı gösteren bu yöntem bir dönem bazı manastırlarda yaygın olarak kullanılmıştır. **Z**

<https://www.ancient-origins.net/artifacts-ancient-writings/stitch-time-saves-nine-crafty-story-embroidery-medieval-manuscripts-021253> adresindeki makaleden özetlenmiştir. Görseller de aynı adresten alınmıştır.